

azt szerette benne, ami jellemének egyik, de nem legdöntőbb jellegzetessége: a könnyű derút, szelíd érzelmességet, biedermeieres melegséget. Emlékét frissebben őrizte a „Szent Péter esernyője”, mint „A Noszty-fiú esete Tóth Marival”, és népszerűbbé tette a „Vén gazember”, mint a „Gavallérok”. A két háború közti időben már ez a meghamisított Mikszáth rögződött az olvasóba, a Jókaihoz csalódásig hasonló Mikszáth, — vagyis a derüsen-kedvesen mesélő, a romantikus. És őt, aki a társadalmi valóságot mutatta meg, akként értékelték, mintha a társadalmi valóságot kendőzné el. Ma már eltűnt a selyemgubóról a sok, megtévesztő selyem, s újra, valójában tán most igazán, látjuk az „elevenjét”.

SZOMBATESTI VACSORA

A kemencén ragyog a csöppnyi lámpa
homályosan, mint kint a telihold,
a literes üveg üresen ásít,
az előbb piros borral teli volt.

Lassan eszünk. A sápadó falon túl
a néma est levett kalappal áll,
a kutyák néha halkán felugatnak,
jelzik, hogy most valaki erre jár.

Az asztalon zöldpaprika, szalonna,
barna kenyér és üres poharak.
Gyűrött az abrosz, de nem az a fontos,
az abrosznál fontosabb a falat.

Négy éhes férfi eszi a szalonnát...
Kissé furcsán, kissé ügyetlenül
tartom a kést fáradt, sovány kezemben,
de ujjongás lobog és forr belül.

Oly világos, őszinte így, ahogy van
e csöndes, szombatesti vacsora:
csak hallgatunk, s a sárga lámpafényben
villog négy éhes ember fogsora.

Csanád Béla